



Pieter Vermeulen Museum
Natuur- en Milieu-educatie

Driehuizerkerkweg 34 d
1985 EL Driehuis
0255-536726
www.pietervermeulenmuseum.nl
info@pieter-vermeulen-museum.nl

Beleidsplan 2026 – 2030 Stichting Pieter Vermeulen Museum

***Natuurlijk leren,
duurzaam doen!***

Driehuis, februari 2026





Voorwoord

Het Pieter Vermeulen Museum staat aan het begin van een nieuwe fase. Dit beleidsplan beschrijft de koers en de randvoorwaarden voor de periode 2026–2030. Het document vormt de basis voor de ontwikkeling van het museum als eigentijdse instelling waar natuur, mens en economie in samenhang worden gepresenteerd en besproken. Het plan is kaderstellend en geeft richting aan de keuzes die het museum de komende jaren maakt.

Management samenvatting

Het Pieter Vermeulen Museum (PVM) is een natuur-historisch museum in Kennemerland dat zich richt op de samenhang tussen natuur, mens en economie en het centrum voor natuur- en milieueducatie. De missie is het vergroten van bewustwording en het bieden van handelingsperspectief voor een duurzame toekomst.

Dit beleidsplan legt de koers vast voor 2026–2030 en bevat de volgende hoofdlijnen:

- Het collectiebeheer is geborgd door volledige en betrouwbare registratie, conform de Ethische Code en de LAMO, met de conservator als formeel collectiebeheerder.
- Educatie vormt de kern: het museum biedt een doorlopende leerlijn van basisonderwijs tot en met HBO, aangevuld met programma's voor volwassenen en specifieke doelgroepen.
- De publieksprogrammering is dynamisch en relevant, met vaste verhaallijnen, wisseltentoonstellingen en activiteiten die in co-creatie met bewoners en partners tot stand komen.
- De maatschappelijke rol van het museum is stevig verankerd in de wijk en de regio, met nadruk op participatie en sociale cohesie.
- Governance en organisatie zijn helder ingericht, met een duidelijke rolverdeling tussen bestuur en directie, verankerd in reglementen en statuten.
- Professionalisering van personeel en vrijwilligers wordt geborgd door opleidingen gericht op programmering en educatie en voor de vrijwilligers op inhoudelijke versterking.
- Diversiteit en inclusie zijn structureel geïntegreerd, met aandacht voor programma, publiek, personeel en partners, en met expliciete borging van toegankelijkheid.
- Continuïteit en risicobeheersing zijn verankerd in de bedrijfsvoering en jaarlijks onderwerp van monitoring en evaluatie.

Het beleidsplan vormt zo een stevig kader voor de ontwikkeling van PVM tot een eigentijds, relevant en toegankelijk museum dat zijn museale en maatschappelijke taak duurzaam kan blijven vervullen.

1. Context en achtergrond

Het Pieter Vermeulen Museum bestaat sinds 1952 en heeft zijn wortels in de verzameling van onderwijzer en natuurliefhebber Pieter Vermeulen. Sindsdien vervult het museum een belangrijke rol in het vergroten van bewustwording over natuur, milieu en landschap. De afgelopen decennia groeide PVM uit tot een spin in het web van natuureducatie in de regio Kennemerland. De huidige maatschappelijke opgaven – klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en de energietransitie – maken de rol van



het museum relevanter dan ooit. De verbinding tussen natuur, mens en economie vormt daarbij de rode draad.

De verhuizing naar IJmuiden biedt unieke kansen. De nieuwe locatie ligt aan de rand van de duinen en nabij de zeehaven, in een wijk die vraagt om verbinding en vernieuwing. Deze omgeving maakt het mogelijk om de spanning én samenhang tussen natuur, mens en economie tastbaar en herkenbaar te maken. Het museum wordt daarmee niet alleen een plek voor educatie en beleving, maar ook een schakel tussen wijk en landschap, tussen lokale gemeenschap en mondiale vraagstukken.

2. Missie, visie en kernwaarden

De missie van het Pieter Vermeulen Museum is het vergroten van de bewustwording over de noodzakelijke balans tussen natuur, mens en economie, en bezoekers handelingsperspectief te bieden om zelf bij te dragen aan een duurzame toekomst. De visie is dat een gezonde samenleving alleen kan bestaan wanneer natuur, mens en economie in samenhang en met respect voor elkaars functioneren.

Het museum werkt vanuit kernwaarden die richtinggevend zijn voor al het handelen. Educatie vormt het hart van de organisatie: leren is de motor van verandering. Toegankelijkheid en inclusiviteit zijn onmisbaar, omdat het museum er is voor iedereen. Duurzaamheid is leidend, zowel in de inhoudelijke boodschap als in de bedrijfsvoering. Tot slot staat verbinding centraal: PVM zoekt actief de samenwerking met partners en bewoners om betekenisvolle impact te realiseren.

3. Strategische doelen 2026–2030

Het Pieter Vermeulen Museum formuleert strategische doelen die richting geven aan de ontwikkeling van de organisatie en de programmering. Deze doelen zijn ingebed in kwaliteitskaders die de borging en continuïteit van het museum garanderen en voldoen aan de vereisten voor registratie in het museumregister.

3.1. Collectie en kennisbeheer

Het museum borgt de zorg voor de collectie als fundament van de museale functie. De registratie van objecten sluit volledig aan bij de fysieke werkelijkheid conform landelijke standaarden. De conservator is formeel aangewezen als collectiebeheerder en draagt verantwoordelijkheid voor registratie, conservering en afstoten van objecten. Bij afstoting wordt gewerkt volgens de LAMO en de Ethische Code voor Musea. Het nieuwe depot in IJmuiden wordt ingericht volgens richtlijnen voor klimaatbeheersing, veiligheid en toegankelijkheid, zodat duurzaam behoud is verzekerd.

3.2. Educatie

Educatie vormt de kern van het Pieter Vermeulen Museum. Het museum waarborgt dat programma's aansluiten bij de leerbehoeften van scholen en instellingen in de regio, van primair onderwijs tot en met HBO. Deze programma's zijn vraaggestuurd, sluiten aan bij actuele maatschappelijke thema's en zijn ingebed in een doorlopende leerlijn.



Het museum zorgt voor deskundige begeleiding, adequate materialen en voortdurende vernieuwing van het aanbod. Educatie voor volwassenen en specifieke doelgroepen wordt evenzeer geborgd, zodat alle bezoekers toegang hebben tot kennis en handelingsperspectief.

3.3. Publieksprogrammering

Het museum garandeert een publieksprogrammering waarin de spanning en samenhang tussen natuur, mens en economie centraal staan. De vaste tentoonstelling volgt vijf verhaallijnen die thematisch verankerd zijn in de regionale context. Wisselende tentoonstellingen en activiteiten brengen dynamiek en actualiteit. Randvoorwaarde is dat alle programmering toegankelijk, begrijpelijk en relevant is voor een breed publiek. Participatie van bewoners en bezoekers wordt structureel ingebouwd, zodat de programmering gedragen en verrijkt wordt door de gemeenschap.

3.4. Maatschappelijke rol

Het museum vervult een structurele rol als ontmoetingsplaats en motor voor maatschappelijke betrokkenheid. Randvoorwaarde hierbij is dat het museum verankerd is in de wijk Zee- en Duinwijk en actief bijdraagt aan vergroening, gezondheid en sociale cohesie. Het museum stelt zijn ruimte, expertise en netwerk beschikbaar voor partnerschappen en gezamenlijke initiatieven.

3.5. Governance en organisatie

Het Pieter Vermeulen Museum borgt goed bestuur en duidelijke rolverdeling tussen bestuur en directie. Deze verdeling is vastgelegd in het bestuursreglement en het directiestatuut, die in lijn zijn met de Governance Code Cultuur.

3.6. Professionalisering en personeel

De professionaliteit en continuïteit van de organisatie wordt geborgd door jaarlijkse opleidings- en ontwikkelplannen. Vrijwilligers krijgen structurele introductie en bijscholing, zodat hun inzet voldoet aan de museale standaarden en bijdraagt aan continuïteit en kwaliteit.

3.7. Diversiteit en inclusie

Het museum hanteert de Code Diversiteit & Inclusie als leidraad. Randvoorwaarde is dat in alle onderdelen van de organisatie – programma, publiek, personeel en partners – actief wordt gewerkt aan diversiteit, inclusie en toegankelijkheid. Het museum borgt dat programmering verschillende perspectieven weerspiegelt, dat doelgroepen breed en representatief worden aangesproken, dat personeel en vrijwilligers diversiteit uitdragen en dat partnerschappen dit beleid ondersteunen. Toegankelijkheid wordt breed opgevat: fysiek, digitaal, sociaal en financieel. Jaarlijkse monitoring en rapportage borgen de voortgang.

3.8. Continuïteit en risicobeheersing

Het Pieter Vermeulen Museum borgt de continuïteit door structurele verankering van risicobeheer in de bedrijfsvoering. Voor de beleidsperiode 2026–2030 zijn financiële scenario's en risicofactoren geanalyseerd en vertaald in maatregelen die de weerbaarheid van de organisatie vergroten. Deze maatregelen vormen het kader



waarbinnen exploitatie, programmering en personele inzet duurzaam kunnen worden gegarandeerd.

De continuïteits- en risicobeheersingsmaatregelen zijn opgenomen in het kader Administratieve Organisatie en Interne beheersing (AO/IB). Zij worden jaarlijks geactualiseerd en getoetst via een risicoscan. De resultaten maken onderdeel uit van de planning & controlcyclus en worden besproken met bestuur en directie. Op deze manier wordt verzekerd dat het museum ook onder veranderende omstandigheden zijn maatschappelijke en museale functies kan blijven vervullen.

4. Doelgroepen en publieksstrategie

Het Pieter Vermeulen Museum vervult een publieke taak die is gericht op brede toegankelijkheid en betrokkenheid. De publieksstrategie is erop gericht om alle doelgroepen duurzaam te bereiken, te binden en te inspireren, met nadruk op educatie, inclusiviteit en maatschappelijke relevantie.

4.1. Scholen en educatieve instellingen

Scholen vormen de primaire doelgroep van het museum. Het museum borgt dat er een doorlopende leerlijn beschikbaar is voor leerlingen van het primair onderwijs tot en met het hoger beroepsonderwijs. Educatieve programma's zijn afgestemd op kerndoelen en leerplannen, sluiten aan bij actuele thema's en worden aangeboden in nauwe samenwerking met docenten en schoolbesturen. Het museum waarborgt deskundige begeleiding en ontwikkelt continu nieuwe werkvormen die aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen.

4.2. Gezinnen en individuele bezoekers

Het museum stelt gezinnen en individuele bezoekers in staat om kennis en inspiratie op te doen over de relatie tussen natuur, mens en economie. De publieksprogrammering borgt dat tentoonstellingen en activiteiten toegankelijk, interactief en relevant zijn. Er wordt gezorgd voor een gevarieerd aanbod van activiteiten voor jong en oud, met specifieke aandacht voor de gezinsbeleving en intergenerationeel leren.

4.3. Bewoners van de regio

Het museum is ingebed in de lokale en regionale gemeenschap. Randvoorwaarde is dat bewoners zich in het museum herkennen en betrokken voelen. Het museum creëert structureel ruimte voor participatie, onder meer door co-creatie van programma's, vrijwilligerswerk en buurtactiviteiten. De maatschappelijke functie wordt versterkt door samenwerking met welzijnsorganisaties, wijkinitiatieven en lokale ondernemers.

4.4. Toeristen en bezoekers van buiten de regio

Het museum richt zich ook op toeristen die Kennemerland en de IJmond bezoeken. De publieksstrategie borgt dat het museum aantrekkelijk is als toeristische bestemming, door verbinding te zoeken met regionale toeristische netwerken en partners. Randvoorwaarde is dat de presentatie begrijpelijk is voor een internationaal publiek en aansluit bij het bredere aanbod in de regio.



4.5. Specifieke doelgroepen

Het museum erkent zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid om ook doelgroepen te bedienen die anders moeilijk toegang vinden tot cultuur en educatie.

Randvoorwaarde is dat er aandacht is voor ouderen, nieuwkomers, mensen met een beperking en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het museum borgt toegankelijkheid in fysieke, sociale, digitale en financiële zin en werkt samen met maatschappelijke partners om deze doelgroepen actief te betrekken.

4.6. Diversiteit en inclusie in publieksbenadering

De publieksstrategie is ingebed in de Code Diversiteit & Inclusie. Het museum borgt dat alle doelgroepen zich welkom en vertegenwoordigd voelen. Dit betekent dat communicatie en programmering zijn afgestemd op diverse achtergronden en perspectieven. Het museum ziet diversiteit en inclusie niet als aanvullend, maar als randvoorwaarde voor de kwaliteit en duurzaamheid van de publieksstrategie.

5. Organisatie en samenwerking

Het Pieter Vermeulen Museum borgt zijn kwaliteit en continuïteit door een duidelijke organisatiestructuur en duurzame samenwerking met partners. De organisatie is ingericht op een wijze die in lijn is met de Governance Code Cultuur en de landelijke museumnormen.

5.1. Bestuurlijke structuur

Het museum is georganiseerd als stichting. Het bestuur heeft de eindverantwoordelijkheid voor strategie, toezicht en financiële continuïteit. De directie voert het beleid en draagt de dagelijkse leiding. De rolverdeling tussen bestuur en directie is vastgelegd in het bestuursreglement en het directiestatuut. Deze documenten borgen dat het bestuur op hoofdlijnen bestuurt en de directie verantwoordelijk is voor uitvoering en bedrijfsvoering. Jaarlijkse zelfevaluatie van bestuur en directie is vast onderdeel van de governance-cyclus. Het bestuur streeft er naar na de verhuizing over te gaan naar een Raad van Toezicht-model voor de governance structuur.

5.2. Directie en management

De directie draagt de verantwoordelijkheid voor de beleidsuitvoering en de aansturing van personeel en vrijwilligers. De directie waarborgt dat de beleidsdoelen worden vertaald in concrete jaarplannen en dat resultaten systematisch worden gemonitord. Het directiestatuut vormt de basis voor een heldere en transparante werkwijze en geeft zekerheid aan bestuur, personeel en externe partners over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directie.

5.3. Conservator en collectiebeheer

De conservator is formeel aangewezen als collectiebeheerder en draagt de verantwoordelijkheid voor conservering, registratie en documentatie van de collectie. Deze rol is verankerd in de organisatie en vormt een randvoorwaarde voor het voldoen aan de normen van het Museumregister.



5.4. Personeel en vrijwilligers

De kwaliteit van de organisatie steunt op de deskundigheid en betrokkenheid van personeel en vrijwilligers. Het personeelshandboek vormt de basis voor een transparant personeelsbeleid. Jaarlijks worden opleidingsplannen opgesteld en doorlopen vrijwilligers een structureel introductie- en bijscholingstraject dat is gericht op de inhoudelijke thema's van het museum. Het personeel wordt getraind in programmering en educatie en maakt gebruik van instrumenten die bijdragen aan de continuïteit en het behoud van bezoekersaantallen.

5.5. Samenwerking en partners

Het museum versterkt zijn maatschappelijke functie door samenwerking met lokale, regionale en (inter)nationale partners. Samenwerking met scholen, culturele instellingen, IVN, Natuurmonumenten, andere musea, welzijnsorganisaties en gemeenten is structureel onderdeel van de werkwijze. Het museum levert vanuit zijn expertise een bijdrage aan de regionale duurzaamheids- en leefbaarheidsopgaven. Randvoorwaarde is dat samenwerking wordt vormgegeven op basis van wederkerigheid, gedeelde waarden en gezamenlijke maatschappelijke impact.

5.6. Organisatieontwikkeling

Het Pieter Vermeulen Museum ontwikkelt zich doorlopend om toekomstbestendig te blijven. Governance, organisatie en personeelsbeleid worden regelmatig geëvalueerd en waar nodig aangepast. Daarbij wordt gewerkt vanuit de principes van de Governance Code Cultuur, de Ethische Code voor Musea en de Code Diversiteit & Inclusie. Dit geheel vormt de randvoorwaarden voor een robuuste organisatie die in staat is haar maatschappelijke en museale taak te vervullen.

6. Financiën en continuïteit

Het Pieter Vermeulen Museum borgt de financiële continuïteit door een evenwichtige mix van inkomsten, structurele subsidies en zorgvuldig risicobeheer. Het financiële beleid is gericht op stabiliteit en duurzaamheid, zodat de maatschappelijke en museale functies blijvend kunnen worden uitgevoerd.

6.1. Inkomstenstructuur

Het museum hanteert een gediversifieerde inkomstenbasis. Publieksinkomsten bestaan uit entreegelden, winkelverkoop, horeca en zaalverhuur. Deze worden aangevuld met subsidies van overheden en bijdragen van fondsen, sponsors en donateurs. Randvoorwaarde is dat de verhouding tussen eigen inkomsten en subsidies in balans blijft en voldoende zekerheid biedt voor de exploitatie.

6.2. Subsidies en publieke middelen

Het museum waarborgt zijn maatschappelijke rol door structurele subsidieafspraken met de gemeente. Deze subsidie is essentieel om de museale taken – educatie, collectiebeheer en maatschappelijke programmering – duurzaam te kunnen uitvoeren. Het museum borgt dat deze middelen doelmatig worden ingezet en verantwoord in lijn met de eisen van subsidieverstrekkers.



6.3. Eigen inkomsten en publieksbereik

Het museum versterkt de financiële basis door groei in bezoekersaantallen en eigen inkomsten. Randvoorwaarde is dat commerciële activiteiten zoals horeca en zaalverhuur ondersteunend zijn aan de museale functie en bijdragen aan de duurzaamheid van de exploitatie. Het museum monitort voortdurend de ontwikkeling van bezoekersstromen en stuurt actief bij in publieksstrategie en marketing om stabiliteit te waarborgen.

6.4. Continuïteit en risicobeheersing

De borging van continuïteit vindt plaats door structurele verankering van risicobeheer in de bedrijfsvoering. Exploitatierisico's, veiligheidsrisico's en conserveringsrisico's zijn in kaart gebracht en vertaald naar beheersmaatregelen. Deze maatregelen worden jaarlijks geactualiseerd via een risicoscan. Randvoorwaarde is dat de uitkomsten van de risicoscan onderdeel vormen van de planning & controlcyclus en jaarlijks worden besproken door bestuur en directie.

6.5. Reserves en weerstandsvermogen

Het museum bouwt een weerstandsvermogen op dat voldoende buffer biedt om tegenvallers in exploitatie of calamiteiten op te vangen. Jaarlijkse reservering voor de vernieuwing van tentoonstellingen maakt hier onderdeel van uit. Randvoorwaarde is dat het weerstandsvermogen in verhouding staat tot de omvang en aard van de activiteiten van het museum, in lijn met de richtlijnen van de sector.

7. Monitoring en evaluatie

Het Pieter Vermeulen Museum borgt de kwaliteit en doelmatigheid van zijn beleid door systematische monitoring en evaluatie. Deze cyclus vormt een randvoorwaarde voor verantwoording naar bestuur, subsidiënten en de Museumvereniging, en voor voortdurende verbetering van de organisatie.

7.1. Jaarplannen en rapportage

Het beleidsplan wordt jaarlijks vertaald in concrete jaarplannen. De voortgang wordt gemonitord aan de hand van meetbare indicatoren, waaronder bezoekersaantallen, deelname aan educatieve programma's, publieksdiversiteit, maatschappelijke impact en financiële resultaten. De uitkomsten worden vastgelegd in een jaarverslag dat openbaar beschikbaar is en gedeeld wordt met subsidieverstrekken en stakeholders.

7.2. Evaluatie en bijsturing

Het museum voert een jaarlijkse evaluatie uit van de beleidsuitvoering. Deze evaluatie vormt de basis voor bijstelling van plannen en inzet. Randvoorwaarde is dat deze evaluatie transparant tot stand komt, en dat verbeterpunten systematisch worden doorgevoerd.

7.3. Governance en audit

Bestuur en directie voeren jaarlijks een zelfevaluatie uit waarin rolverdeling, samenwerking en governance-processen worden getoetst. Daarnaast wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de Museumvereniging in het kader van de her-audit



van 2026. De resultaten van deze zelfevaluaties en audits worden geborgd in de beleids- en jaarplancycclus.

7.4. Risicobeheersing en continuïteit

De risicobeheersingsmaatregelen die in de Administratieve Organisatie & Interne Beheersing (AO/IB) als bijlage zijn opgenomen, maken onderdeel uit van de monitoring en evaluatie. Jaarlijks wordt een risicoscan uitgevoerd, waarvan de resultaten worden besproken in bestuur en directie en opgenomen in het jaarverslag.

Tot slot

Het Pieter Vermeulen Museum legt met dit beleidsplan de koers en de randvoorwaarden vast voor de periode 2026–2030. Het museum borgt hiermee de kwaliteit en duurzaamheid van zijn museale en maatschappelijke taak.

De kracht van het museum ligt in de samenhang tussen educatie, collectiebeheer, publieksprogrammering en maatschappelijke verankering. Deze kernfuncties worden gedragen door heldere governance, een professionele organisatie, diversiteit en inclusie als uitgangspunt, en structureel risicobeheer.

Randvoorwaarde voor succes is dat het museum voortdurend in verbinding staat met zijn omgeving: met scholen, bewoners, partners, overheden en bezoekers uit binnen- en buitenland. Deze verbinding verzekert dat het museum betekenisvol blijft en blijvend bijdraagt aan actuele opgaven rondom natuur, duurzaamheid en samenleving.

Met dit beleidsplan committeert het Pieter Vermeulen Museum zich aan kwaliteit, transparantie en toekomstbestendigheid. Het vormt het kader waarbinnen de organisatie zich verder ontwikkelt tot een eigentijds, relevant en toegankelijk museum voor iedereen.